

TOIVAKAN KUNNAN PÄIVÄHOITO KIUSAAMISEN EHKÄISYN JA PUUTTUMISEN SUUNNITELMA

MITÄ KIUSAAMINEN ON?

Toivakan kunnan päivähoiton toiminta-ajatuksena on kasvattaa yhdessä vanhempien kanssa, kasvatuskumppanuudessa lapsesta omatoiminen, hyvän itsetunnon omaava ja toisten kanssa toimeen tuleva toivakkalainen. Pyrkimyksenämme on tarjota lapsen ikää, kehitystasoa ja henkilökohtaisia tarpeita vastaavaa toimintaa ja huolenpitoa perushoidon lisäksi. Yksi lapsen hyvinvoinnin tekijä on, ettei hän joudu kielteisten tekojen kohteeksi. Kiusaaminen on loukkaavaa käytöstä. Sen ei välttämättä tarvitse olla toistuvaa vaan ratkaisevaa on lapsen reagointi tai oma kokemus siihen. Loukkaava käytös voi olla sekä henkistä että fyysistä. Kiusaamiseen tulee kaikkien suhtautua vakavasti. Tavoitteena on, ettei päivähoitossa esiinny kiusaamista.

Esimerkkejä henkisestä kiusaamisesta:

- ✓ lällättely
- ✓ kiristäminen
- ✓ uhkailu
- ✓ ilveily
- ✓ rumasti puhuminen ja vastaaminen
- ✓ puhumattomuus
- ✓ määrääminen / pomottaminen
- ✓ käytetään toisen heikkoutta hyväksi
- ✓ leikin ulkopuolelle jättäminen

Esimerkkejä fyysisestä kiusaamisesta:

- ✓ toisen satuttaminen esim. töniminen, nipistäminen, lyöminen, potkiminen, pureminen, kuristaminen
- ✓ leikkien rikkominen / häiritseminen
- ✓ ahdistelu, jahtaaminen
- ✓ tavaroiden heittäminen toisen päälle
- ✓ intiimialueiden kopelointi

KUINKA ENNALTAEHKÄISEMME KIUSAAMISTA?

Lapset:

- ✓ sopimukset ja säännöt luodaan yhdessä
- ✓ kiusaamisesta ja lasten oikeuksista puhutaan yhdessä lasten kanssa niin että lapsi ymmärtää esim. oman oikeuden koskemattomuuteen
- ✓ asioista keskustellaan päivittäin yhteisissä kokoontumisissa tai kokoonnutaan tarvittaessa.
- ✓ ristiriitatilanteet selvitetään perin pohjin
- ✓ ollaan kaikkien kavereita, sitten leikitkin voi onnistua kaikkien kanssa
- ✓ synttärikutsuja ei jaeta päiväkodissa
- ✓ hyvät käytöstavat
- ✓ pienryhmätoiminta; toimintaympäristö rauhallisempi, ryhmän havainnointi helpottuu

Kasvattajat:

- ✓ aikuisen läsnäolo ja leikeissä mukana oleminen
- ✓ luottamuksellisen ilmapiirin luominen ryhmään niin että lapsi uskaltaa kertoa kiusaamisesta
- ✓ ryhmän tuntemus
- ✓ riskiryhmään kuuluvien lasten seuranta
- ✓ jo tapahtuneen kiusaamistilanteen jälkiseuranta, kiusaamistilanteiden dokumentointi
- ✓ lasten tasavertainen kohtelu
- ✓ kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman päivitys
- ✓ kasvatuskumppanuus

Vanhemmat:

- ✓ keskustellaan päiväkodin toimintamallista → yhteinen linja kodilla ja päiväkodilla
- ✓ avoin ja luottamuksellinen yhteistyö
- ✓ vasu- keskustelut

KUINKA PUUTUMME JA KÄSITTELEMME KIUSAAMISTILANTEITA?

Kiusaamistilanteeseen puututaan heti (paikalla oleva aikuinen). Tilanne rauhoitetaan ja selvitetään kaikkien osapuolten kesken. Tärkeää on myös jokaisen lapsen tasapuolinen kuuntelu.

- ✓ mitä tapahtui?
- ✓ mitä olisi voinut tehdä toisin?
- ✓ anteeksipyyntö tai sovinnon tekeminen ikätason mukaisesti
- ✓ seuraamus tarvittaessa
- ✓ vertaisryhmän tuki: asia otetaan esille myös lasten kokoontumisissa tai lastenkokouksessa, jossa tarvittaessa tehdään asiaa koskeva sopimus
- ✓ tiedottaminen perheille harkinnan ja tarpeen mukaan

MITEN ARVIOIMME KIUSAAMISEN EHKÄISYN JA PUUTTUMISEN SUUNNITELMAA?

- ✓ kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma arvioidaan ja päivitetään elo / syyskuussa (koko henkilökunta).
- ✓ Ryhmäkohtainen suunnitelma tehdään loka / marraskuussa?
- ✓ Ryhmäkohtaisen suunnitelmaa arvioidaan tarvittaessa (esim. muutokset lapsiryhmässä) tai viimeistään toimintavuoden lopussa keväällä.

SUUNNITELMAN PEREHDYTTÄMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

- ✓ Uusi työntekijä perehdytetään suunnitelmaan hänen aloittaessa työt
- ✓ Suunnitelma lähetetään vasun mukana uusille perheille
- ✓ Suunnitelma säilytetään perehdytyskansiossa ja päivähoidon varhaiskasvatussuunnitelmassa

RYHMÄKOHTAINEN SUUNNITELMA

Päiväys:

RYHMÄN NIMI:

RYHMÄN RAKENNE:

RYHMÄN TILANNE: esimerkki

- Ryhmässä esiintyy kiusaavaa / loukkaavaa käytöstä esim. tyttöjen ja poikien sosiaalista peliä, leikin ulkopuolelle jättämistä
- muutama (2-3) lapsi ei ole kunnolla ryhmäntynyt ja heillä ei ole halua / eivät pääse mukaan ryhmän toimintaan -> riskiryhmää: vaarana tulla torjutuksi
- Impulsiivisia, temperamenttisia lapsia -> konflikteja syntyy erityisesti peleissä

MITEN RYHMÄSSÄMME ENNALTAEHKÄISTÄÄN KIUSAAMISTA?

- Jaamme ryhmän kahteen porukkaan / ryhmään ja ryhmien kokoonpanoa vaihdellaan vuoden mittaan -> pyritään estämään klikkien syntymistä
- Aikuisen läsnäolo, leikkien havainnointi, ohjaaminen ja mukana leikkiminen
- Yhteisten asioiden ja ristiriitojen käsitteleminen lastenkokouksissa
 - me- hengen luominen ja ylläpitäminen
 - yhteiset sopimukset
- peleihin (esim. jalkapallo, sähly) sovitaan lasten kanssa etukäteen selkeät säännöt

MITEN KIUSAAMISTILANTEISIIN PUUTUTAAN RYHMÄSSÄMME?

- kts. yhteinen kiusaamiseen puuttumisen malli
- huom. toimimme kahdessa ryhmässä